

Uuden äärellä – rakenteisen kirjaamisen käyttöönotto sote-organisaatioissa

Sosiaalihuollon Kanta-foorumi

Hanna Lohijoki

13.9.2022

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Miksi rakenteiseen kirjaamiseen?

Mikä velvoittaa, mihin, milloin ja ketä?

Laki sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista (254/2015)

Sosiaalihuollon ammattihenkilöt sekä muu asiakastyöhön osallistuva henkilöstö ovat **velvollisia kirjaamaan** sosiaalihuollon järjestämisen, suunnittelun, toteuttamisen, seurannan ja valvonnan kannalta tarpeelliset ja riittävät tiedot **määrämuotoisina asiakirjoina** ja tallettamaan ne 5 §:n mukaisesti.

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos antaa tarkemmat **määräykset** sosiaalihuollon **asiakasasiakirjojen rakenteista** ja asiakasasiakirjoihin merkittävistä tiedoista. (5 §)

Kirjaamisvelvoite & rakenteisten asiakirjojen käyttövelvoite

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä 784/2021 (asiakastietolaki)

Julkisen ja julkisen lukuun palveluja tuottava palvelunantajan **on liityttävä valtakunnallisen asiakastietojen arkistointipalvelun käyttäjäksi...**

Liittymisen jälkeen palvelunantajan tulee tallentaa asiakasasiakirjojen **alkuperäiset kappaleet** valtakunnalliseen arkistointipalveluun

Tietojärjestelmien ja asiakasasiakirjojen tietorakenteiden tulee mahdollistaa sähköisten asiakasasiakirjojen ja asiakastietojen käyttö, luovuttaminen, säilyttäminen ja suojaaminen 6 §:ssä tarkoitettujen **valtakunnallisten tietojärjestelmäpalvelujen avulla**

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos antaa **määräykset** valtakunnallisten tietojärjestelmäpalvelujen toteutuksen edellyttämistä tietojärjestelmien **asiakasasiakirjojen tietosisällöistä ja tietorakenteista** sekä tietorakenteissa valtakunnallisesti hyödynnettävistä koodistoista

Kanta-liittymisvelvoite

Määräys (1/2021) sosiaalihuollon asiakasasiakirjojen rakenteista ja asiakasasiakirjoihin merkittävistä tiedoista

Määräystä sovelletaan

- sosiaalihuollon asiakastietojen kirjaamiseen, tallentamiseen ja käsittelyyn julkisessa ja yksityisessä sosiaalihuollossa
- sosiaalihuollon asiakastietojen käsittelyyn tarkoitettujen tietojärjestelmien toteutuksessa

Sosiaalihuollon asiakasasiakirjojen **sisällön ja rakenteen tulee noudattaa Sosmeta-palvelussa julkaistuja asiakasasiakirjarakenteita** viimeistään silloin, kun asiakasasiakirjat on asiakastietolain mukaan tallennettava valtakunnalliseen arkistointipalveluun.

...tulee hyödyntää asiakirjarakenteen **valmis-tilassa** olevaa versiota. Lisäksi **vanhentunut-tilassa** olevaa versiota voi käyttää erikseen määriteltävän siirtymäkauden ajan.

Osoittaa asiakastiedon kirjaamisessa käytettävät asiakirjat

Asiakirjojen tallentamisen määräajat palvelutehtävittäin

Julkiselle ja julkisen lukuun toimivalle yksityiselle palveluntuottajalle:

- lapsiperheiden, työkäisten ja iäkkäiden palvelutehtävät 1.9.2024
- lastensuojelun palvelutehtävä 1.3.2025
- vammaispalvelujen palvelutehtävä 1.9.2025
- päihdehuollon palvelutehtävä 1.3.2026
- perheoikeudellisten palvelujen palvelutehtävä 1.9.2026
- video- ja äänitallenteet viimeistään 1.10.2029

Palveluntuottajan ja asiakkaan väliseen sopimukseen perustuvalle yksityiselle sosiaalihuollolle:

- lapsiperheiden, työkäisten, iäkkäiden ja vammaispalvelujen palvelutehtävät 1.1.2026 (liittymisvelvoitteen määräaika)
- päihdehuollon palvelutehtävä viimeistään 1.3.2026
- video- ja äänitallenteet viimeistään 1.10.2029

[Määräys sosiaalihuollon asiakasasiakirjojen rakenteista ja asiakasasiakirjoihin merkittävistä tiedoista \(THL\)](#)

Mitä hyötyä rakenteisesta kirjaamisesta on?

Rakenteisen asiakastiedon ensisijainen käyttö	Rakenteisen asiakastiedon ensisijainen käyttö	Rakenteisen asiakastiedon toisiokäyttö	Rakenteisen asiakastiedon toisiokäyttö
Asiakkaalle	Ammattilaiselle	Paikallisesti	Kansallisesti
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Asiakastieto on asiakkaan ja ammattilaisen saatavilla helposti →Omakanta 2023 →asiakas voi seurata kertyvän tiedon oikeellisuutta ✓ Asiakirjojen laadinta voi jäsentää asiakkaalle omaa tilannetta uudesta näkökulmasta ✓ Palvelu näyttäytyy tasalaatuisena ✓ Työskentelyn tavoitteet selkeästi sanoitettu -> onnistumiset tulevat näkyviksi 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Helpottaa olennaisen kirjaamista ja auttaa fokusoimaan työtä ✓ Kirjaaminen on yhteneväistä ✓ Asiakirjat selvästi asiakkaan asiakirjoja eivät ammattilaisen muistiinpanoja ✓ Tiedot ovat löydettävissä helposti → asiakkaan ei tarvitse aloittaa "alusta" ✓ Ammattilaisen ja asiakkaan oikeusturva paranee ✓ Siirtyminen toiseen organisaatioon helpottuu 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Vertailukelpoinen tieto ✓ Alueen sisäisten erojen tunnistaminen ✓ Tietojohtamisen välineitä ✓ Rakenteisista asiakirjoista voi paikallisesti tuottaa monenlaista tietoa 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Kehittäminen ✓ Tilastointi, raportointi → tilastotuotannon automatisoituminen eli ajantasaistuminen ✓ Vertailu alueiden välillä ✓ Vaikuttavuustutkimus ✓ Tulevaisuudessa eri rekisteritietojen yhdistäminen (Sosdata+muut rekisterit) → tietoa palvelupoluista ja monikäytöstä

*”parasta antia olivat
[...] kohdat, joissa
painotettiin
organisaatioissa ja
ammattilaisten osalta
tapahtuvia asioita”*

Rakenteiseen kirjaamiseen siirtymisen edellyttää teeman haltuunottoa

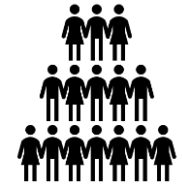
Kirjaaminen koskettaa kaikkia!

Rakenteiseen kirjaamiseen siirtyminen on merkittävä toiminnallinen muutos.

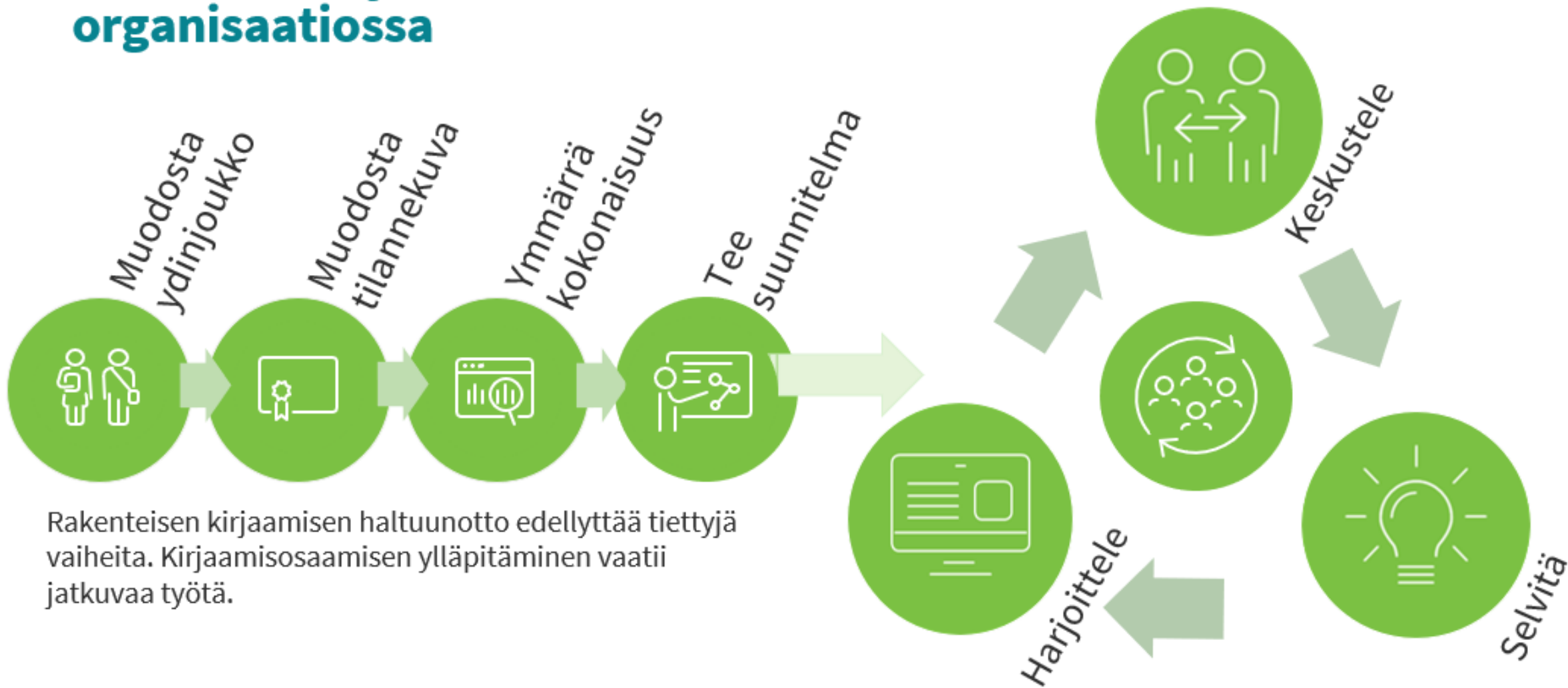
Rakenteinen kirjaaminen koskettaa jokaista

- sote-organisaatiota
- sosiaalihuollon asiakastietoa kirjaavaa ammattilaista
- sosiaalihuollon toimintaa ohjaavaa tai ohjeistavaa tahoa sekä
- sosiaalihuollon asiakasta.

Muutostyön tekemisen paikka on organisaatioissa.

Askelmerkkejä haltuunottoon organisaatiossa

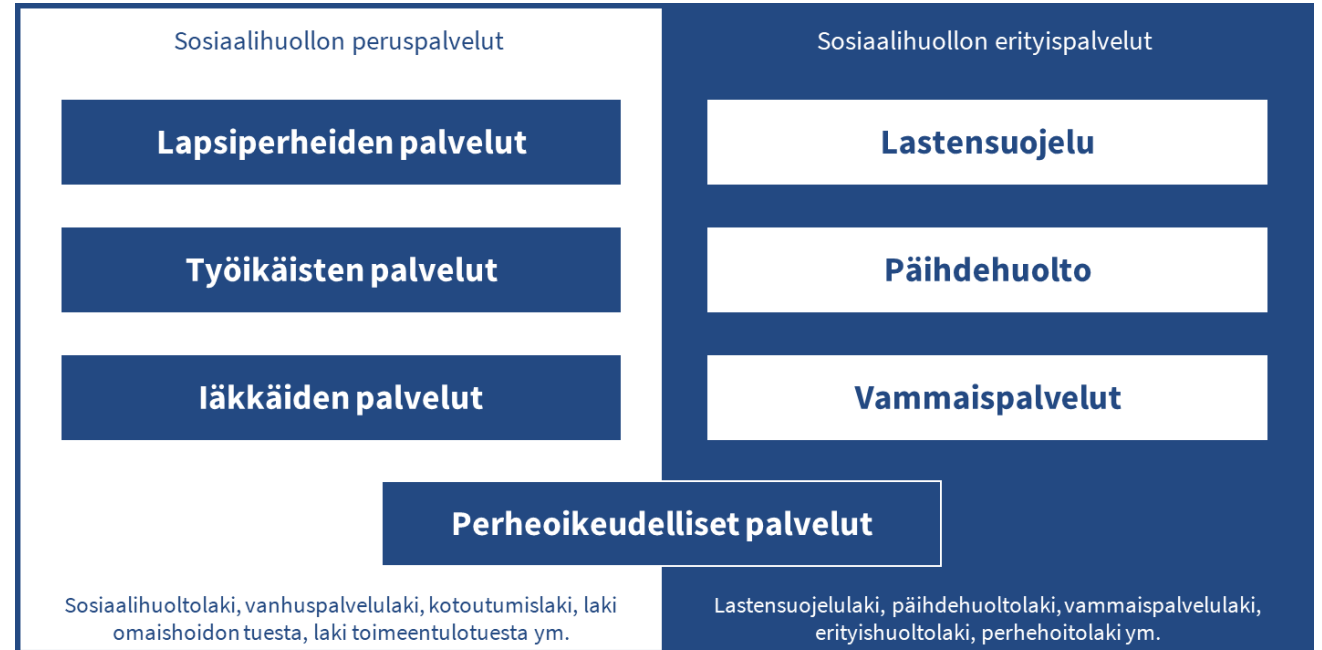

THL:n tuki rakenteisen kirjaamisen käyttöönnotossa

- [Verkkosivut](#) osana sote-kirjaamisen sivuja
- Rakenteisen kirjaamisen tukitilaisuudet
 - kolmiportainen infotilaisuuksien sarja
 - keväällä 2 tilaisuutta, joissa yhteensä 822 osallistujaa
 - syksyllä yhteensä 7 tilaisuutta
 - kyselytunnit käynnistyvät 12/22
- Keskeiset materiaalit tullaan tarjoamaan myös ruotsiksi
- Tulossa lisäksi muuta tukimateriaalia organisaatioiden käyttöön

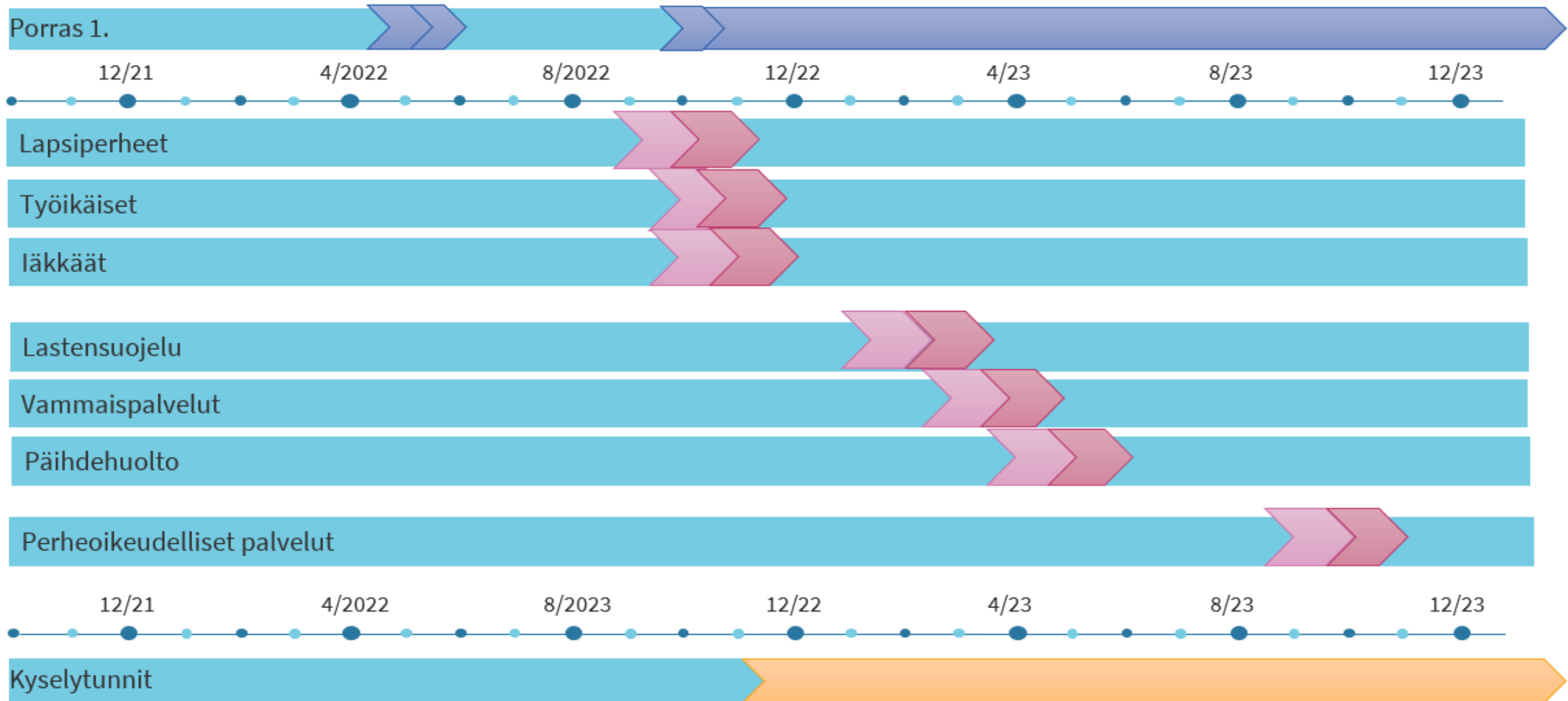
Tuki toteutetaan palvelutehtävittäin

- Syksyllä 2022
 - lapsiperheiden palvelut
 - työikäisten palvelut
 - iäkkäiden palvelut
- Keväällä 2023
 - lastensuojelu
 - vammaispalvelut
 - päihdehuolto
- Syksyllä 2023
 - perheoikeudelliset palvelut

Rakenteisen kirjaamisen tuki 2022–2023

- = 1. portaan tilaisuus
- = 2. portaan tilaisuus
- = 3. portaan tilaisuus

Tilaisuuksien rakenne ja sisällöt

Tuki koostuu kolmesta erillisestä tilaisuudesta. Teema säilyy, tulokulma vaihtuu. Keskeistä sosiaalihuollon asiakirjamääräyksen toimeenpanon ohjeistaminen ja tukeminen

- 1. porras
- Rakenteisen kirjaamisen velvoitteet ja hyödyt sekä toimijoiden roolit

- 2. porras*
- Rakenteisen kirjaaminen palvelutehtävissä sekä tukimateriaalien hyödyntäminen

- 3. porras*
- Rakenteisen kirjaamisen erityiskysymyksiä palvelutehtävissä

Kyselytunnit: kyselytunneilla asiantuntijat käsittelevät keskeisiä kysymyksiä

Kansa-koulu 4.0
Rakenteisen kirjaamisen sisällöt, asiakkaan osallisuus, eettiset kysymykset

Kohderyhmä: johto/lähijohto kirjaamisiantuntijat, kehittäjät, sosiaalihuollon tiedonhallinnan asiantuntijat, asiakastiedon kirjaajat=ydinjoukko

*palvelutehtävittäiset tilaisuudet

Kirjoita
ehdotuksesi
Teams-kyselyyn!

Oman palvelutehtäväni 3. portaan
tilaisuudessa toivoisin käsiteltävän:

Rakenteisen kirjaamisen tuen tilaisuudet 2022–2023

- [22.9. kaikille palvelutehtäville yhteinen, 1. porras](#) (tallenne)
- [12.10. lapsiperheiden palvelut, 2. porras](#)
- [25.10. työikäisten palvelut, 2. porras](#)
- [31.10. iäkkäiden palvelut, 2. porras](#)
- [16.11. lapsiperheiden palvelut, 3. porras](#)
- [21.11. työikäisten palvelut, 3. porras](#)
- [12.12. iäkkäiden palvelut, 3. porras](#)
- Peruspalveluille yhteiset kyselytunnit käynnistyvät 7.12. (huomaa muuttunut aikataulu)

Kolmiportainen infotilaisuuksien sarja. Tule mukaan yhteiseen aloitustilaisuuteen sekä oman palvelutehtäväsi 2. ja 3. portaan tilaisuuksiin!

Tilaisuuksien materiaalit julkaistaan [THL:n verkkosivuilla](#)

Kevät 2023: lastensuojelu, vammaispalvelut ja päihdehuolto

Syksy 2023: perheoikeudelliset palvelut

Kaikki tilaisuudet järjestetään klo 13.00 - 14.30

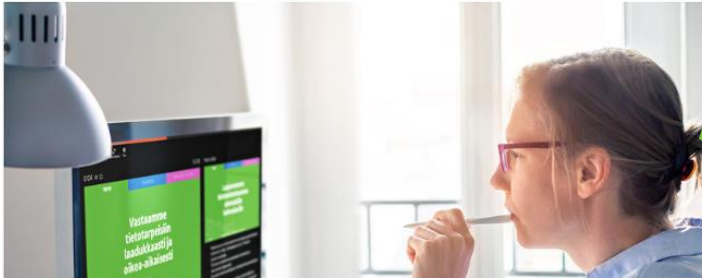
Lisätietoa [THL:n tapahtumakalenterista](#)

Lisätietoa

- [thl.fi: Sosiaalihuollon kirjaamisohjeet](#)
- [Kanta-palvelujen käsikirja sosiaalihuollon toimijoille](#)
- [Kirjaaminen monialaisessa yhteistyössä -opas](#)
- [Sosmeta-palvelu](#)

Rakenteisen kirjaamisen tuki

Rakenteisen kirjaamisen tukea tarjoavat useat eri toimijat. Jokaisella toimijalla on oma roolinsa ja tehtävänsä rakenteisen kirjaamisen juurruttamisessa. Tällä sivulla kuvataan eri toimijoiden antamaa tukea ja vastuuta rakenteisen kirjaamisen haltuunotossa.

TAPAHTUMAT JA TAPAHTUMIEN MATERIAALIT

Tapahtumat:

Rakenteisen kirjaamisen tuki - tilaisuus sosiaalihuollon organisaatioiden johdolle 16.5.2022

Sosiaalihuollon asiantuntija: Rakenteisen kirjaamisen tuki - perusasiat haltuun 18.5.2022

Tapahtumien materiaalit:

Seuraa meitä:

- [Rakenteisen kirjaamisen tuki -verkkosivu](#)
- [Tilaa uutiskirje: Tiedonhallintaa yhteentoimivaan soteen](#)

Lue ainakin tämä:

[Ikkunat auki ja sosiaalihuolto näkyviin](#) (THL Blogi)

Kiitos!

sotetiedonhallinta@thl.fi

